

Ó, LÓ, OLLÓ, HOLLÓ

Szörnyű idők voltak azok, sohase tudhatta az ember, miért viszi be a porkoláb. Egyszer egy deákpajtásomat azért gyötörték a börtönben három napig, mert egy este hangosan imádkozta a miatyánkba, hogy "jöjjön el a te országod". Ráfogták, hogy azt is Kossuth Lajosra értette.

- Ki lehet az a sehonnai ember, aki még az Úristennel való beszélgetésünket is kilesi? - tűnődünk a pajtásaimmal.

Egyszer aztán arra is rájöttünk. Közülünk való volt a hírhordó, Holló Pálnak hívták. Bizony nem érdemelte meg ezt a szép magyar nevet. Sunyi ábrázatú, vékonydongájú legény volt, édes beszédje, mint a méz, lágy a nézése, mint az írósvaj. Akár kenyérre lehetett volna kenni.

Hát hiszen meg is tettük volna ezt szívesen, de nemigen mertünk vele kikötni. Tudtuk, hogy hatalmas úr a pártfogója. Ahelyett azt tettük, hogy elhúzódtunk tőle. Ahová ő odadugta a hegyes orrát, ott egyszeribe elvágtuk a szót.

Szép holdas estéken a Városmajor-erdőre jártunk ki, ha a magyar szabadságról akartunk álmodozni. No, oda nem jött utánunk a német, de azért mégis kieszelte a módját, mivel bosszantson meg bennünket. Esti harangszó után katonát állítottak a város minden sarkára. Annak az volt a dolga, hogy fülön fogjon minden járókelőt:

- Ki vagy, mi a neved, mi járatban vagy?

A mi kvártélyunkon főztük ki a tervet két pajtásommal, Sas Gyurival meg Vas Elek nevezetűvel. Matykót nem akartuk beleavatni, még akkor se, mikor a sok járás-keles feltűnt neki, s megkérdezte tőlem egy reggel, mit sűgünk-bűgünk annyit.

Nem is értem rá övele törődni, mert sietnem kellett az egyetemre. Ott sűgtünk-bűgtünk a két pajtásommal, míg észre nem vettük, hogy Holló Pál ott settenkedik körülöttünk. Akkor aztán hangosra vettük a szót:

- Tehát este tíz órakor a Múzeum-kertben! Ott legyetek ám, ha igaz magyarok vagytok! A maga vermében fogjuk meg a rókát!

Készakarva csináltuk így, hogy a spion kihallgassa a beszédünket. Bizonyosra vettük, hogy ő is ott lesz este tízkor a Múzeum-kertben. Ott is volt, úgy bujkált mögöttünk, mint az árnyék.

Mikor aztán láttuk, hogy minden rendben van, megindultunk ki a kertből, de egyesével. Én mentem előre, engem állított meg először a sarkon az őrálló morva katona.

- Ki vagy?

- Ó Pál - mondtam nyugodtan -, egyetemi hallgató.

- Mehetsz - eresztette le a szuronyát a katona, és behúzódott a faköponyegbe. Akkorra azonban Sas Gyuri termett ott, nagy hegyesen fűtyörészve.

- Állj, ki vagy?

- Én? - kereste a deák az igazolványát. - Ló Pál, egyetemi hallgató.

- Ejnye, de bolond neved van, hékám - mormogott a morva, s megint visszabújt a helyére. De akkorra már odarobogott Vas Elek is.

Verte a talpát a földhöz kegyetlen.

- No, vagytok-e még többen? - mordult rá a katona bosszúsan. - Mi a neved?

- Az enyém? Olló Pál.

De már ennek belevilágított a katona a képébe a lámpásával. Hanem aztán, ahogy a jámbor arcot meglátta, megnyugodott. Legföljebb azt gondolta magában, hogy ejnye, de cifra nevük van ezeknek a pesti deákoknak.

Pedig most jött még csak a legcifrább nevű. Ez ugyan se nem füttyörészett, se nem dobogott, inkább el akart suhanni. Hiszen észrevétlen akart utánunk kullogni.

De az őr éppen erre fogott gyanút.

- Hohó, hé - ugrott eléje -, ki vagy, mit akarsz?

- Pszt, pszt - csöndesítette kézzel-lábbal a spion, s el akarta magyarázni, hogy ő rendes ember, s minket akar rajtakapni, gonosz lázadókat.

- Jó, jó - markolta meg a katona a puskáját -, csak azt mondja meg az úr, hogy mi a neve!

- Holló Pál - suttogta ijedten a derék fiú.

No, a katonának se kellett egyéb. Ordított torkaszakadtából:

- Ó, ló, olló, holló! Majd adok én nektek csúfot üzni a felsőbbbségből!

S megrázta szegény Holló Pált, mint kutya az ürgét. S tán a lelket is kirázta volna belőle, ha ki nem szalad az istenadta a gúnyájából. De kiszaladt, és úgy elbujdosott Pestről, hogy senki se látta ott többet.

Móra Ferenc

Dióbél királyfi